

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I**(70 de puncte)**

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Ieri!... cenușa ce păstrează forma încă neschimbată,
Din ce-a ars în focul vremii; lacrima deja uscată,
Sau un zâmbet de pe buze, spulberat de-al sorții vânt;
Ieri... poveste, cu eroii — oase putrede-n mormânt.

Astăzi?... lampă ce se stinge, stea plecată spre-asfințit,
Visuri nebătute încă de-al ursitei vânt cumplit,
Piscul nalt, pe care dorul, vânător, stă și pândește
Țărnul unde amintirea cu dorința se-ntâlnește.

Mâini?... o strângere din umeri a enigmei întrebate;
Rai sau iad, în care ochiul niciodată nu străbate,
Cui de aninat speranțe, prunc ce nu poate grăi.
Mâine... mâine, cine știe câți din noi vom mai trăi!

Ieri, azi, mâine, Alexandru Vlahuță

Textul 2

Încă de când a început să observe mișcările regulate ale soarelui și stelelor, omul și-a pus problema trecerii timpului. Evidența timpului a fost o modalitate prin care omenirea a observat și reprezentat progresul civilizațiilor. Preistoricii urmăreau fazele lunii. Egiptenii și grecii se foloseau de constelații pentru a determina ora și perioada din an și de cadrane solare. Un cadran solar simplu măsura durata unei zile, dar s-a observat ulterior că durata unei zile variază în funcție de perioada din an.

Printre primele obiecte de măsurare a timpului se număra lampa cu ulei, folosită de chinezi în urmă cu 2000 de ani, lumânări marcate, ceasuri cu apă, iar prin secolul XIV apare clepsidra. Primul prototip de ceas mecanic datează din 1275. Spre mijlocul secolului XIV încep să apară ceasurile mecanice mari amplasate în turnurile diferitelor orașe. Ceasul astronomic din Praga s-a construit aproximativ în 1410, dar numai câteva piese au rămas originale. Cel mai vechi ceas păstrat se găsește la muzeul de știință din Londra și datează din 1450.

Studiul științific al timpului a început în secolul XVI cu astronomul italian Galileo Galilei, care a studiat mișcarea pendulară în 1582, a creat un model de ceas, însă acesta nu s-a construit în timpul vieții sale. Cel care a făcut popular ceasul cu pendulă a fost astronomul olandez Christian Huygens, care a realizat primul astfel de ceas pe la 1656. În 1761, John Harrison a construit un cronometru marin, care arăta ca ceasul de buzunar, doar că mai mare. Deși fizicianul britanic Isaac Newton a continuat studiile științifice asupra timpului în secolul XVII, o explicație clară asupra acestuia nu a existat până când Albert Einstein nu a propus teoriile sale despre relativitate. Einstein a fost cel care a definit timpul drept o a patra dimensiune, după cele trei spațiale.

Timpul permite măsurarea schimbării prin determinarea duratei unor evenimente. Știința măsurării timpului e cunoscută sub numele de cronometrie. Un concept similar este cel de orologie, care ține strict de partea mecanică. Cronologia, opusă cronometriei, este știința ce aranjează evenimentele în ordinea în care se succed și o folosim la studiul trecutului. Evenimentele puse în ordine cronologică dau periodizarea. Cronologia, periodizarea și interpretarea trecutului conduc la disciplina numită de noi istorie. Diferitele metode de măsurare a timpului sau cronometria a dezvoltat două forme de păstrare a noțiunii timpului. Calendarul, un instrument matematic pentru organizarea intervalelor temporale și ceasul, un mecanism fizic de măsurare a trecerii timpului. Cu toate acestea, nu **există sistem de măsurare al timpului perfect și exact**. Astrologii, matematicienii și oamenii de știință au petrecut secole până au construit primele calendare și ceasuri de la care au evoluat cele pe care ne bazăm azi. În zilele noastre sunt utilizate ceasurile atomice, un sistem mult mai precis.

Cosmina Marcela Oltean, *Scurtă istorie a măsurării timpului* în Revista „Luceafărul”

1. Notează, din textul 1, doi indici spațiali cu valoare expresivă.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte

Pentru a determina timpul, preistoricii foloseau:

- a) ceasul de buzunar
- b) cadrane solare
- c) fazele lunii
- d) constelații

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Trecutul este comparat cu:

- a) iadul
- b) raiul
- c) țărnul
- d) cenușa

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Un instrument matematic pentru organizarea intervalelor temporale este:

- a) calendarul
- b) ceasul
- c) orologiul
- d) secolul

Răspuns corect:

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

Textul 1**6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorrect
Poezia este organizată pe două coordonate temporale.		
Prima strofă face referire la trecut.		
Viitorul este asociat cu un copil care nu poate vorbi.		

Textul 2

Enunțul	Corect	Incorrect
Isaac Newton a construit un cronometru marin.		
În zilele noastre există sistem de măsurare al timpului perfect și exact.		
Lampa cu ulei a fost folosită de chinezi în urmă cu 2000 de ani.		

6. Precizează, într-un enunț, felul rimei și măsura primelor două versuri din textul liric.

6 puncte

7. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text.

6 puncte

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

În versul „Măine... mâine, cine știe câți din noi vom mai trăi!” există:

- a) patru diftongi și două hiaturi;
- b) doi diftongi și două hiaturi;
- c) trei diftongi și un hiat;
- d) patru diftongi și un hiat.

Răspuns corect:

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria de cuvinte compuse prin parataxă este:

- a) CFR, SRL;
- b) devreme, gura-leului;
- c) niciodată, ONG;
- d) de la, de pe.

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Pluralul cuvântului „cap” este corect utilizat în enunțul:

- a) La mare se pot vedea capete înalte și stâncoase.;
- b) Basmele prezintă șerpi cu două capete.;
- c) În împărăție guvernează mai multe capete.;
- d) Se vedeau doar capii oamenilor.

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Versul subliniat în secvența „Țărnelul unde amintirea cu dorința se-ntâlnește” se referă la

- a) oglindirea trecutului ;
- b) spulberarea visului;
- c) granița dintre trecut și viitor;
- d) opoziția dintre trecut și viitor.

Răspuns corect:

5. Rescrie fragmentul următor, trecând verbele de la perfect compus la imperfect: „Încă de când a început să observe mișcările regulate ale soarelui și stelelor, omul și-a pus problema trecerii timpului. Evidența timpului a fost o modalitate prin care omenirea a observat și reprezentat progresul civilizațiilor. Evidența timpului a fost o modalitate...”.

6 puncte

6. Alcătuieste o propoziție interogativă, în care substantivul „ceas” să fie în cazul genitiv (1) și o propoziție exclamativă, în care adjectivul „trecător” să fie nume predicativ (2).

6 puncte

7. Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul acestora: „Studiul științific al timpului a început în secolul XVI cu astronomul italian Galileo Galilei, care a studiat mișcarea pendulară în 1582, a creat un model de ceas.”.

6 puncte

8. Completează enunțul următor, reprezentând mesajul om de știință, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze.

6 puncte

_____ (a vrea, condițional-optativ, perfect) să fac public mesajul. Astăzi am descoperit o zonă de doi _____ (metru, singular) în care _____ (a ascunde, construcție pasivă) un document referitor la _____ (vechi, superlativ absolut de superioritate) vestigiu. _____ (pronume demonstrativ de apropiere) va fi expus la _____ (muzeu, articular nehotărât) de prestigiu.

